

32001D0792

L 297/7

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

2001 11 15

TARYBOS SPRENDIMAS**2001 m. spalio 23 d.****nustatantis Bendrijos mechanizmą sustiprintam bendradarbiavimui teikiant civilinės saugos pagalbą palengvinti**

(2001/792/EB, Euratomas)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 308 straipsnį, ir į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 203 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę ⁽⁴⁾,

kadangi:

(1) Nors Bendrijos veiksmai siekiant įgyvendinti 1991 m. liepos 8 d. Tarybos ir Taryboje susirinkusių valstybių narių Vyriausybės atstovų rezoliuciją dėl valstybių narių savitarpio pagalbos kilus gamtinei ar techninei nelaimei gerinimo ⁽⁵⁾ padėjo apsaugoti žmones, aplinką ir turtą, dabar reikia užtikrinti geresnę saugą dėl gamtinio, techninio, radiologinio arba ekologinio pobūdžio priežasčių susidarius ekstremalioms situacijoms, įskaitant avarinę jūrų taršą Europos Sąjungos teritorijoje ir už jos ribų, ir įtvirtinti rezoliucijos nuostatas.

(2) 2000 m. balandžio 19 d. įsigaliojo Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JTEEK) konvencija dėl valstybės ribas peržengiančio pramoninių avarių poveikio,

kurioje yra nuostatos prevencijos, parengties ekstremaliai situacijai, žmonių informavimo ir dalyvavimo, pramoninių avarių pranešimo sistemų, reagavimo ir savitarpio pagalbos klausimais. Tarybos sprendimu 98/685/EB ⁽⁶⁾ Bendrija pritarė šiai konvencijai.

(3) Sustiprintam bendradarbiavimui teikiant civilinės saugos pagalbą skirtas mechanizmas galėtų papildyti esamą Bendrijos veiksmų programą civilinės saugos srityje ⁽⁷⁾ sudarydamas sąlygas teikti paramą susidarius nepaprastoms ekstremalioms situacijoms, kuriose gali prireikti greito reagavimo. Jis padėtų per sustiprintą Bendrijos civilinės saugos struktūrą, kurią sudaro monitoringo ir informavimo centras ir bendra ekstremalių įvykių susižinojimo ir informavimo sistema, palengvinti mobilizuoti pagalbos teikimo komandas, ekspertus ir kitus reikalingus išteklius. Jis taip pat suteiktų galimybę rinkti oficialiai patvirtintą ekstremalių įvykių informaciją, skleisti tą informaciją valstybėms narėms ir mokytis iš pagalbos teikimo patirties.

(4) Kuriant mechanizmą reikėtų deramai atsižvelgti į atitinkamus Bendrijos teisės aktus ir tarptautinius įsipareigojimus. Dėl to šis sprendimas neturėtų paveikti valstybių narių savitarpio teisių ir pareigų pagal dvišales ar daugiašales tarptautines sutartis, susijusias su šio sprendimo reikalais.

(5) Prevencija yra svarbi rūpinantis sauga nuo gamtinio, techninio ir ekologinio pobūdžio nelaimių, ir reikėtų apsvaistyti tolesnius veiksmus prevencijos srityje.

⁽¹⁾ OL C 29 E, 2001 1 30, p. 287.

⁽²⁾ Nuomonė pateikta 2001 m. birželio 14 d. (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 139, 2001 5 11, p. 27.

⁽⁴⁾ OL C 253, 2001 9 12, p. 17.

⁽⁵⁾ OL C 198, 1991 7 27, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 326, 1998 12 3, p. 1.

⁽⁷⁾ 1999 m. gruodžio 9 d. Tarybos sprendimas 1999/847/EB, sukuriantis Bendrijos veiklos programą civilinės saugos srityje (OL L 327, 1999 12 21, p. 53).

- (6) Nepaprasto ekstremalaus įvykio Bendrijoje atveju arba kilus neišvengiamai jo grėsmei, kurio padariniai peržengia arba gali peržengti valstybės ribas arba dėl kurio gali tekti prašyti pagalbos iš vienos ar daugiau valstybių narių, reikia, kad per nustatytą patikimą bendrą ekstremalių įvykių susižinojimo ir informavimo sistemą būtų atitinkamai pranešama.
- (7) Valstybių narių ir Bendrijos lygmeniu reikia, kad būtų imamasi paruošiamųjų priemonių, padedančių ekstremalių situacijų metu greitai mobilizuoti pagalbos teikimo komandas, ir kad jos būtų pakankamai lanksčiai koordinuojamos, o per mokymo programas reikia užtikrinti veiksmingo reagavimo gebėjimą ir prirėkus įvertinimo ir (arba) koordinavimo grupių, pagalbos teikimo komandų ir kitų išteklių teikimo darnumą. Kitos paruošiamosios priemonės apimtų informacijos apie būtinus medicinos išteklius kaupimą ir naujų technologijų naudojimo skatinimą.
- (8) Pagal subsidiarumo principą Bendrijos mechanizmas suteiktų pridėtinę vertę remiant ir papildant nacionalinę politiką civilinės saugos savitarpio pagalbos srityje. Jei prašomos valstybės narės parengtis nėra pakankama, kad ji galėtų atitinkamai reaguoti į nepaprastą ekstremalų įvykių turimų išteklių požiūriu, ta valstybė galėtų papildyti savo parengtį pasitelkdama tokį Bendrijos mechanizmą.
- (9) Mechanizmas turėtų sudaryti sąlygas mobilizuoti pagalbos teikimą ir lengvinti jos koordinavimą, kad būtų galima padėti užtikrinti geresnę pirmiausia žmonių, taip pat aplinkos ir turto, įskaitant kultūros paveldą, saugą ir tuo būdu sumažinti žmonių gyvybių netektį, sužalojimus, materialinius nuostolius, ekonominę ir ekologinę žalą bei padaryti socialinės sanglaudos ir solidarumo tikslų siekimą labiau juntamą.
- (10) Izoliuoti ir atokiausi regionai bei tam tikros kitos Bendrijos sritys dažnai turi specifinių bruožų ir reikmių dėl savo geografinės padėties ir vietovės, socialinių ir ekonominių aplinkybių. Jos turi neigiamų padarinių, trukdo dislokuoti pagalbą ir pagalbos išteklius sunkindamos pagalbos ir pagalbos išteklių teikimą ir sukurdamos ypatingas pagalbos reikmes kilus rimtam nepaprastos ekstremalios situacijos pavojui. Toks Bendrijos mechanizmas taip pat padėtų geriau reaguoti į šias situacijas ir reikmes.
- (11) Teikiant civilinės saugos pagalbą už Bendrijos ribų, mechanizmu būtų galima naudotis kaip priemone, galinčia lengvinti ir palaikyti veiksmus, kurių pagal savo kompetenciją imasi Bendrija ir valstybės narės.
- (12) Toks Bendrijos mechanizmas tam tikromis nustatytais sąlygomis taip pat galėtų būti priemone, palengvinančia ir remiančia Europos Sąjungos sutarties V antraštinėje dalyje nurodytą krizių valdymą.
- (13) Pagalba būtų teikiama autonomiškai arba prisidedant prie tarptautinės organizacijos vadovaujamos operacijos, o pastaruoju atveju Bendrija turėtų užmegzti ryšius su atitinkamomis pasaulinėmis ir regioninėmis tarptautinėmis organizacijomis.
- (14) Tokiame mechanizme galėtų dalyvauti šalys kandidatės.
- (15) Nuolat siekiant Sutarties tikslų reikia pagerinti įvairių esamų civilinės saugos veiksmų skaidrumą bei juos vienyti ir stiprinti.
- (16) Priemonės, kurių reikia šiam sprendimui įgyvendinti, turėtų būti priimtos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (17) To paties komiteto naudojimas šiam mechanizmui kaip ir esamai Bendrijos veiksmų programai civilinės saugos srityje turėtų užtikrinti mechanizmo įgyvendinimo nuoseklumą ir papildomumą.
- (18) Europos bendrijos steigimo sutartis ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis nesuteikia jokių įgaliojimų šiam sprendimui priimti, išskyrus tuos, kurie yra jų 308 ir 203 straipsniuose atitinkamai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Nustatomas Bendrijos mechanizmas sustiprintam Bendrijos ir valstybių bendradarbiavimui teikiant civilinės saugos pagalbą palengvinti susidarius greito reagavimo reikalaujančioms nepaprastoms ekstremalioms situacijoms arba iškilus neišvengiamai jų grėsmei (toliau - mechanizmas).

2. Mechanizmas yra skirtas padėti užtikrinti geresnę pirmiausia žmonių, taip pat aplinkos ir turto, įskaitant kultūros paveldą, saugą Europos Sąjungos teritorijoje ir už jos ribų dėl gamtinio, techninio, radiologinio arba ekologinio pobūdžio ekstremalių įvykių susidarius nepaprastoms ekstremalioms situacijoms, įskaitant avarinę jūrų taršą, kaip nustatyta 2000 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 2850/2000/EB, nustatančiame Bendrijos bendradarbiavimo atsitiktinės ar tyčinės jūros taršos srityje pagrindus ⁽²⁾.

Mechanizmas nedaro poveikio pareigoms pagal galiojančius Europos bendrijos ar Europos atominės energijos bendrijos teisės aktus arba galiojančius tarptautinius susitarimus.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL L 332, 2000 12 28, p. 1.

Bendra mechanizmo paskirtis - gavus prašymą teikti pagalbą tokių ekstremalių situacijų atveju ir palengvinti valstybių narių ir Bendrijos teikiamos pagalbos koordinavimą atsižvelgiant į specialias izoliuotų, atokiausių ir kitų Bendrijos regionų ar salų reikmes.

3. Mechanizmą sudaro keli elementai ir veiksmai:

- valstybėse narėse pagalbai teikti susidarius ekstremalioms situacijoms esamų pagalbos teikimo komandų ir kitos paramos teikimo nustatymas,
- pagalbos teikimo komandų ir kitos paramos teikimo, ekspertų įvertinimo ir (arba) koordinavimo grupėms mokymo programos nustatymas ir įgyvendinimas,
- mokomieji renginiai, seminarai ir eksperimentiniai projektai svarbiais pagalbos teikimo aspektais,
- įvertinimo ir (arba) koordinavimo grupių kūrimas ir prirėkimas siuntimas,
- bendro monitoringo ir informavimo centro įkūrimas ir valdymas,
- bendra ekstremalių situacijų susižinojimo ir informavimo sistema,
- kiti remiantys veiksmai, pavyzdžiui, pagalbai teikti skirtų išteklių vežimo lengvinimas.

2 straipsnis

1. Susidarius nepaprastai ekstremaliai situacijai Bendrijoje arba kilus jos neišvengiamai grėsmei, kuri sukelia arba gali sukelti valstybės ribas peržengiančius padarinius arba dėl kurių gali tekti prašyti vienos ar daugiau valstybių narių pagalbos, valstybė narė, kurioje įvyko ekstremalus įvykis, nedelsdama praneša:

- a) toms valstybėms narėms, kurias tas ekstremalus įvykis gali paveikti, jeigu ši pareiga pranešti dar nebuvo įvykdyta pagal atitinkamus Europos bendrijos ar Europos atominės energijos bendrijos teisės aktus arba galiojančius tarptautinius susitarimus, ir
- b) Komisijai, kai manoma, kad gali tekti prašyti pagalbos per monitoringo ir informavimo centrą, kad Komisija galėtų atitinkamai informuoti valstybes nares ir aktyvinti savo kompetentingas tarnybas.

2. Toks pranešimas atitinkamai skelbiamas per susižinojimo ir informavimo sistemą.

3 straipsnis

Kad būtų užtikrintas gebėjimas veiksmingai reaguoti į pagalbos prašymą ekstremalaus įvykio atveju, valstybės narės:

- a) savo kompetentingose tarnybose ir visų pirma civilinės saugos tarnybose ar kitose ekstremalių situacijų tarnybose iš anksto nustato pagalbos teikimo komandas, kurios galėtų būti pasirengusios arba galėtų būti tuojuo surenkamos tokiai pagalbai teikti, kad praėjus maždaug 12 valandų nuo pagalbos

prašymo gavimo būtų siunčiamos, atsižvelgiant į tai, kad tos komandos sudėtis turėtų priklausyti nuo nepaprasto ekstremalaus įvykio tipo ir konkrečių reikmių toje ekstremalioje situacijoje;

- b) atrenka ekspertus, kurie gali būti iškviešti dirbti ekstremalaus įvykio vietoje įvertinimo ir (arba) koordinavimo grupėje;
- c) per šešis mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo pateikia atitinkamą bendrą informaciją apie šias komandas ir ekspertus, taip pat medicinos išteklius, kaip nustatyta 4 straipsnio e punkte, ir prirėkus šią informaciją nedelsiant atnaujina;
- d) apsvarsto galimybes taip pat prirėkus teikti kitą paramą, kurios būtų galima gauti iš jų kompetentingų tarnybų, pavyzdžiui, konkrečiai ekstremaliai situacijai tinkamą specializuotą personalą ir įrangą, ir pasitelkti išteklius, kuriuos gali teikti nevyriausybinės organizacijos ir kiti atitinkami subjektai;
- e) šio sprendimo vykdymo tikslais paskiria kompetentingas institucijas, nustato informacijos punktus ir atitinkamai informuoja Komisiją.

4 straipsnis

Siekdama 1 straipsnyje apibrėžtų tikslų ir atlikdama jame nustatytus veiksmus, Komisija:

- a) įsteigia ir valdo monitoringo ir informavimo centrą, su kuriuo galima susiekti ir kuris gali nedelsdamas reaguoti visą parą ir tarnauti valstybėms narėms ir Komisijai pagal mechanizmo paskirtį;
- b) sukuria ir valdo patikimą bendrą ekstremalių situacijų susižinojimo ir informavimo sistemą, leidžiančią monitoringo ir informavimo centrui ir valstybių narių specialiai nustatytiems informacijos punktams susiekti ir keistis informacija;
- c) sukurti pajėgumą mobilizuoti ir kuo skubiausiai pasiųsti nedides ekspertų grupes, atsakingas už:
 - padėties įvertinimą valstybių narių, monitoringo ir informavimo centro ir pagalbos prašančios valstybės labui,
 - pagalbos teikimo operacijų įvykio vietoje koordinavimo, esant reikalui, ir ryšio palaikymo su pagalbos prašančios valstybės kompetentingomis institucijomis, esant reikalui ir atitinkamomis aplinkybėmis, palengvinimą;
- d) nustato mokymo programą, kuria siekiama gerinti civilinės saugos pagalbos teikimo koordinavimą užtikrinant 3 straipsnio a punkte minėtų pagalbos teikimo komandų arba 3 straipsnio b punkte numatytos kitos paramos suderinamumą ir papildomumą ir tobulinant įvertinimo ekspertų profesinę kvalifikaciją. Ši programa turėtų apimti jungtinius kursus ir pratybas, mainų sistemą, pagal kurią asmenys galėtų būti komandiruojami dirbti kitų valstybių narių komandose;
- e) rinkti informaciją apie valstybių narių pajėgumus išlaikyti serumų ir vakcinų ar kitų būtinų medicinos išteklių gamybą ir atsargas, kurių gali prirėkti teikiant pagalbą nepaprasto ekstremalaus įvykio atveju, ir kaupti šią informaciją informavimo sistemoje;

- f) parengti pagalbos teikimo pagal mechanizmo sistemą įgytos patirties kaupimo programą ir skleisti šią patirtį per informavimo sistemą;
- g) skatinti naujų technologijų, įskaitant pranešimo ir perspėjimo, informacijos mainų, palydovinės technologijos naudojimo ir sprendimų priėmimo pagalbos valdant ekstremalias situacijas sistemas, įdiegimą ir naudojimą pagal mechanizmo paskirtį;
- h) imtis priemonių lengvinti pagalbos teikimo išteklių vežimą ir kitus paramos veiksmus.

5 straipsnis

1. Susidarius Bendrijoje ekstremaliai situacijai, valstybė narė gali prašyti pagalbos kiek įmanoma ją konkretizuojant:

- a) kitų valstybių narių per monitoringo ir informavimo centrą, o šiuo atveju Komisija, gavusi tokį prašymą, atitinkamai ir nedelsdama:
- perduoda prašymą kitų valstybių narių susižinojimo punktam,
 - padeda mobilizuoti komandas, ekspertus ir kitą pagalbai reikalingą paramą,
 - renka patvirtintą informaciją apie ekstremalią situaciją ir skleidžia ją valstybėms narėms, arba
- b) kitų valstybių narių tiesiogiai.

2. Kiekviena valstybė narė, kuriai yra skirtas pagalbos prašymas, skubiai sprendžia, ar ji gali suteikti prašomą pagalbą, ir apie tai praneša prašančiai valstybei narėi per monitoringo ir informavimo sistemą, arba tiesiogiai, o paskui, atsižvelgdama į aplinkybes, taip pat ir centrui apie jos galimos suteikti pagalbos dydį ir sąlygas.

3. Prašančioji valstybė narė yra atsakinga už vadovavimą teikiama pagalba. Prašančios valstybės narės valdžios institucijos nustato gaires ir prireikus apibrėžia pagalbos teikimo komandoms patikėtų užduočių apribojimus, nenurodydamos jų vykdymo detalių, dėl kurių paliekama spręsti pagalbą teikiančios valstybės narės paskirtam atsakingam asmeniui.

4. Prašančioji valstybė narė gali prašyti komandų vadovauti pagalbos teikimui jos vardu, ir šiuo atveju valstybės narės ir Bendrija pasiūstos komandos stengiasi koordinuoti savo pagalbos teikimą.

5. Įvertinimo ir (arba) koordinavimo grupė turėtų palengvinti pagalbos teikimo komandų koordinavimą ir esant reikalui ir atitinkamomis aplinkybėmis palaikyti ryšius su prašančios valstybės narės kompetentingomis valdžios institucijomis.

6 straipsnis

5 straipsnio nuostatos, gavus prašymą, taip pat gali būti taikomos pagalbos teikimui už Bendrijos ribų. Tokia pagalba gali būti teikiama kaip savarankiškai teikiama pagalba arba prisidedant prie tarptautinės organizacijos teikiamos pagalbos.

Civilinės saugos pagalbos teikimo, atliekamo pagal šio mechanizmo sistemą už Bendrijos ribų, koordinavimą užtikrina valstybė narė, pirmininkaujanti Europos Sąjungos Taryboje.

7 straipsnis

Šiame mechanizme gali dalyvauti:

- Vidurio ir Rytų Europos šalys kandidatės Europos sutartyse, jų papildomuose protokoluose ir atitinkamų Asociacijos tarybų sprendimuose nustatytais sąlygomis,
- Kipras, Malta ir Turkija remiantis su šiomis šalimis sudarytais dvišaliais susitarimais.

8 straipsnis

1. Komisija su šiuo mechanizmu susijusius veiksmus atlieka 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

2. Komisija taip pat 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka nustato bendras taisykles, pirmiausia skirtas šiems dalykams:

- a) pagalbos teikimui galimiems skirti ištekliai, kaip nustatyta 3 straipsnyje;
- b) monitoringo ir informavimo centrui, kaip nustatyta 4 straipsnio a punkte;
- c) bendrai ekstremalių situacijų komunikacijų ir informavimo sistemai, kaip nustatyta 4 straipsnio b punkte;
- d) įvertinimo ir (arba) koordinavimo grupėms, kaip nustatyta 4 straipsnio c punkte, įskaitant ekspertų atrankos kriterijus;
- e) mokymo programai, kaip nustatyta 4 straipsnio d punkte;
- f) informacijai apie medicinos išteklius, kaip nustatyta 4 straipsnio e punkte;
- g) pagalbos teikimui Bendrijoje remiantis 1991 m. liepos 8 d. Rezoliucija, taip pat pagalbos teikimui už Bendrijos ribų, kaip nustatyta 6 straipsnyje.

9 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal Sprendimo 1999/847/EB 4 straipsnio 1 dalį.

2. Tais atvejais, kai daroma nuoroda į šio straipsnio šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Tais atvejais, kai daroma nuoroda į šio straipsnio šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

4. Komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.

10 straipsnis

Komisija kas treji metai nuo šio sprendimo įsigaliojimo įvertina jo įgyvendinimą ir to įvertinimo išvadas kartu su sprendimo pataisų pasiūlymais pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

11 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja 2002 m. sausio 1 d.

12 straipsnis

Sprendimas yra skirtas valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 2001 m. spalio 23 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. NEYTS-UYTTEBROECK
